

Gebarentaal voor het hele gezin met een
doof of slechthorend kind.

Welkom in de wereld van Kolewa,
Samen maken we het gebaar!

Inhoudsopgave:

Hoofdstuk 1: Inleiding en bestuur

Hoofdstuk 2: Yayasan Kolewa Harapan Indonesia

Hoofdstuk 3: Logopedie en gebarentaal voor kinderen met een hoorstoornis op Bali

Hoofdstuk 4: Onderzoek en aanbevelingen studenten logopedie Hanze Hogeschool

Hoofdstuk 5: Programma gebarentaal voor ouders 2020

Hoofdstuk 6: Financiële begroting

Hoofdstuk 6: Onze hulpvraag.

Bijlagen:

- Statuten
- Uittreksel Kamer van Koophandel

Stichting Kolewa
Prof. Leonard Fuchslaan 1C
3571HC Utrecht
Kamer van Koophandel: 28114958
Contactpersoon:
Clara Waardenburg, secretaris
Tel: 06-39198387
secretaris@kolewa.com
NL79ABNA0980910668
t.n.v. Stichting Kolewa
www.kolewa.com
info@kolewa.com

De website www.kolewa.com is in het Nederlands, Engels en Indonesisch

Hoofdstuk 1. Inleiding

Stichting Kolewa is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 28114958. Ook is de stichting door de Belastingdienst erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Alle ANBI-gerelateerde documenten, zoals ons beleidsplan, de jaarverslagen en financiële verantwoording zijn gepubliceerd op de website www.kolewa.com.

Doelstelling en werkwijze

Stichting Kolewa heeft zich ten doel gesteld:

- Jaarlijks zoveel mogelijk kinderen en volwassenen te bevrijden uit een geïsoleerde situatie in de Indonesische samenleving, veroorzaakt door een (aangeboren) aandoening, trauma of disfunctie van de zintuigen horen of zien.
- Het bieden van medisch onderzoek, operaties en het verstrekken van hulpmiddelen als primaire oplossing en (speciaal) onderwijs in combinatie met acceptabele levensomstandigheden en toegang tot schoon drinkwater.

Zowel de rechten van het kind als de rechten van de mens zijn bedoeld als wereldse waarden en normen. Wat in de westerse wereld op het gebied van gezondheidszorg en speciaal onderwijs regel is, vormt in Indonesië nog veelal de uitzondering. Door zoveel mogelijk samen te werken met Indonesische veldpartners, het lanceren van ideeën en het ondersteunen bij een juiste uitvoering daarvan, met inzet van vrijwilligers uit binnen- en buitenland, wil stichting Kolewa een voorbeeldfunctie vervullen. Het enthousiasmeren en motiveren van redelijk opgeleide mensen, lokale stichtingen en overheden, zal leiden tot uiteindelijke verbetering in de zorg, verbetering van medische faciliteiten en de bevolking bewust maken van hun recht daarop.

Bestuur

Het bestuur van Stichting Kolewa bestaat uit de volgende leden:

Syta Plantinga	Voorzitter en projectcoördinator, tweede penningmeester
Clara Waardenburg	Secretaris en contactpersoon voor o.m. sponsoren en fondsen
Annemiek van Haastregt	Penningmeester, PR & communicatie en contactpersoon stagiaires en vrijwilligers
Xander Klerekoper	Algemeen bestuurslid
Manon Brugman	Algemeen bestuurslid, PR, website en nieuwsbrieven

Alle bestuursleden werken op vrijwillige basis en zonder vergoeding. Syta en haar man Peter zijn voltijd vrijwilligers en veel aanwezig op Bali. Zij monitoren en ondersteunen de dagelijkse gang van zaken op Bali, scouten op andere Indonesische eilanden en werken aan de PR en communicatie.

Lokale organisatie Yayasan Kolewa Harapan Indonesia

Stichting Kolewa werkt op Bali nauw samen met haar counterpart, Yayasan Kolewa Harapan Indonesia, waarbij Yayasan het equivalent is van een stichting c.q. NGO. Kolewa Indonesia wordt gevormd door een bestuur en een klein uitvoerend team van begeleiders voor de kinderen en hun ouders. Elk teamlid heeft een eigen specialisme, zoals spraaktherapie of verloskunde. Dit team wordt met relevante kennis en deskundigheid ondersteund door de Nederlandse bestuursleden, vrijwilligers en lokale veldpartners, met expertise in o.m. pedagogiek, onderwijs en zorg. Het lokale team brengt elk kwartaal verslag uit aan het Nederlandse Kolewa-bestuur over haar activiteiten. De werkzaamheden van de Yayasan worden met enige regelmaat gecontroleerd door de sociale dienst van de provincie Bali en de stad Denpasar.

2.1 Organisatie van Yayasan Kolewa Harapan Indonesia

De oprichters (Pendiri) van Yayasan Kolewa Harapan Indonesia zijn Syta Plantinga en Ana Ni Juliani (Ketua).

De volgende personen staan aan het roer van de organisatie:

Ana Ni Luh Juliani	Chairwomen	Tevens teamleider
Uttari Luh Dessy Widayani	Treasurer	Assistent teamleider
Nusrani Putu	Secretary	Verloskunde praktijk op Bali
Fenny Laurens	Board member	Zakenvrouw Kaliuda Galery

Syta Plantinga ondersteunt het bestuur in de functie Pembina, zijnde toezichthouder c.q. adviseur.

2.2 Medewerkers en vrijwilligers

Het vaste team van Kolewa Indonesia bestaat uit enkele betaalde krachten:

Ana Ni Luh Juliani	Teamleider, gecertificeerd spraaktherapeute
Uttari Luh Dessy Widayani	Verloskundige, patiëntenbegeleider, spraaktherapeute in opleiding
Widia, Holldyn en Ersu	Scouts, patiëntenbegeleiders en leerkrachten/ kennis gebarentaal
Klement	Conciërge, voormalig schisis-patiënt
Heldi	Kookster, voormalig patiënt brandwonden
Komang	Chauffeur

Het team wordt ondersteund door vrijwillige specialisten en werkt samen met veldpartners.

Logopedie & gebarentaal voor kinderen met een hoorstoornis op Bali.

Tijdens de lessen aan dove & slechthorende kinderen maken we gebruik van een gebaren-boekje, samengesteld door ons team met behulp van logopedie-studentes van de Hanze-hogeschool te Groningen. Inmiddels is een tweede versie van dit boekje in de maak met de volgende 150 woorden en gebaren. Dit keer samengesteld door het eigen team.

Met name Ana, Holldyn en Uttari zijn binnen het Indonesische team de experts, zij volgden onlangs weer een training en sloten dit af met een certificaat. Alle teamleden hebben overigens voldoende basis-kennis om met de kinderen te "praten" in gebaren en te assisteren bij de lessen in het weekend. Ook stagiaires en vrijwilligers uit Nederland sluiten zich regelmatig aan en houden zich op het creatieve vlak bezig met de jongsten.

Logopedie en gebarentaal voor kinderen met een hoorstoornis op Bali.

Ouders die hun kinderen via Stichting Kolewa gratis kunnen laten testen dienen zich vooraf te verbinden aan ons logopedie en gebarentaal-programma. Het aanmeten van hoorapparaten bij een slechthorend en geïsoleerd kind heeft alleen zin indien wij hen blijven monitoren en trainen. Maar ook dove kids blijven onder onze hoede. Iedere zaterdag en zondag staan de deuren van ons opvanghuis "Rumah Bicara" (het Praathuis) wijd open voor een groep van inmiddels twintig kinderen en hun ouders uit de stad Denpasar. Al deze kinderen hebben een hoorstoornis, aangeboren of veroorzaakt bijvoorbeeld door hersenvlies-ontsteking. Door hun handicap dreigen ze in een isolement te geraken. Het team van Kolewa biedt hulp op het gebied van logopedie, het aanleren van gebaren en socialisatie van het gezin. Bij de ouders werken we aan acceptatie en begrip, alsmede participatie in het leren communiceren met gebaren.

Wekelijks reist het logopedie-team naar Rendang in Karangasem voor het geven van spraakles, ondersteund met gebarentaal. Ze maken hierbij gebruik van de locatie van de verloskunde-praktijk van Ibu Putu, bestuurslid van de Yayasan. De groep van circa 30 dove en slechthorende kinderen in Karangasem bestaat nu enkele jaren. De kinderen uit deze groep kwamen bij Kolewa als geïsoleerde en vaak eenzame en verlegen kinderen. Stap voor stap ontstond er meer zelfvertrouwen en leerden ze communiceren. Voor een aantal was de volgende stap dagelijks onderwijs op het instituut van Yayasan Corti in Denpasar. Vervoer was echter een uitdaging. Met de aanschaf van een schoolbus, het aanstellen van chauffeur Komang en ondersteuning in de kosten voor schoolgeld, uniform en boeken, ontstond er de mogelijkheid voor deze kinderen om toch naar school te kunnen. In 2020 zullen wederom kinderen instromen in het speciaal onderwijs, waardoor er weer ruimte komt in de wekelijkse groep voor jongere kinderen.

Alle kinderen worden regelmatig getest, ofwel worden de hoorapparaten nagekeken. Daarnaast komen de kids voor speciale gelegenheden naar Denpasar: check-up, groepsactiviteiten of een family-gathering.

Het schoolproject:

Sinds 2014 biedt Kolewa een groep van zo'n 30 kinderen met hoorproblemen uit Karangasem op diverse manieren hulp. Bij onze partner Lumina Hearing Center doen we onderzoek, hebben we hoortesten & hoorapparaten gefinancierd, maar ook geven we als Stichting Kolewa logopedie lessen, inclusief gebarentaal. In Denpasar ontstond eveneens een groep met een zelfde programma.

Iedere week gaat het Kolewa team naar arme delen van Bali. De lessen vinden in Karangasem plaats in het huis van verloskundige Ibu Putu Nusrani (zie foto hier boven). Na bijna drie jaar zagen we veel verbetering! De kinderen waren minder verlegen, namen deel aan meerdere activiteiten en zijn altijd gretig om nieuwe dingen te leren. Begin 2017 werd het tijd voor een stap voorwaarts! Ongeveer 8 kinderen waren op dat moment klaar om naar school te gaan. In hun eigen omgeving was geen passend onderwijs voor hen beschikbaar, maar op ongeveer 1,5 uur rijden was speciaal onderwijs wel mogelijk op de school van onze veldpartner Yayasan Corti. In combinatie met extra lessen door onze staf en stagiaires in Rumah Bicara (ons opvanghuis) zouden ze zich zoveel meer kunnen ontwikkelen. We hadden een ambitieus plan: Vanaf 2017 onderwijs voor deze kinderen mogelijk maken! Dankzij steun uit Nederland hebben we dit kunnen realiseren.

Ondertussen gingen de lessen op locatie in Karangasem en in Rumah Bicara (onze thuisbasis op Bali) gewoon door op zaterdag en zondag. De groep werd gestaag groter, nieuwelingen maar ook de kinderen uit het schoolproject wonen nog steeds de lessen enthousiast bij. Om een lang verhaal kort te maken: er gaan inmiddels 18 dove en slechthorende kinderen dagelijks naar school. Onze chauffeur Komang brengt hen veilig heen en weer met onze schoolbus. Een aantal kinderen staan op de wachtlijst, anderen zijn nodig in de voorbereidende fase van het socialiseren en aanleren van de eerste gebaren.

Onderzoek en aanbevelingen door studenten Hanze Hogeschool Groningen.

Samen met studenten logopedie van de Hanze Hogeschool Groningen en ons Balinese team werd afgelopen jaar onderzoek gedaan naar de thuissituatie met de focus op communicatie. Een aantal kinderen volgt inmiddels al een langere periode onze lessen in Denpasar of gaat zelfs dankzij Stichting Kolewa naar speciaal onderwijs op de Yayasan Corti school. Onze interesse ging uit naar de betrokkenheid van de ouders in het leren van gebaren.

De studentes verwerkten de conclusies in een eindrapportage voor hun opleiding en stichting Kolewa. Hieruit is gebleken dat er voor ouders meer motivering en training nodig is, zie hieronder de aanbevelingen uit het onderzoek. We zouden in 2020 hieraan graag gehoor willen geven middels extra in te huren professionals en speciale les-uren voor de ouders. Dit zowel in Denpasar als in Karangasem. Geen Utopia maar wel een extra post die ingecalculeerd zal moeten worden in het projectplan 2020. Het betreft niet alleen het aanleren van gebaren, maar ook het vergroten van het bewustzijn van de ouders van de mogelijkheden voor een doof of slecht-horend kind, vergelijkbaar met die van een horend kind.

Amke Snorn en Annedoor Aberson interviewen ouders in de thuissituatie.

Het onderzoek verricht door Amke Snorn en Annedoor Aberson (opleiding logopedie): Uit de resultaten van het onderzoek komt naar voren dat de geïnterviewde moeders de gebarentaal over het algemeen niet goed beheersen. Deze slechte beheersing staat in verband met de aanwezigheid bij de lessen. De moeders hebben daar vaak geen tijd voor, omdat ze voor hun andere kinderen zorgen.

Aanbeveling I:

Kolewa zou ervoor kunnen zorgen dat er gebarentaal lessen in de avond komen. Dit om het mogelijk te maken voor meer moeders de lessen bij te kunnen wonen. Zo zullen zij de Bahasa Isyarat uiteindelijk beter gaan beheersen. Voor de moeders in Karangasem zal dit moeten plaatsvinden in het huis van verloskundige Putu. Voor de moeders in Denpasar zal dit bij Kolewa het handigste zijn. Het is belangrijk dat er medewerkers aanwezig zijn in die uren om de moeders les te kunnen geven. Daarnaast is het belangrijk dat deze medewerkers ook de Bahasa Isyarat beheersen. Dit betekent dat er extra uren in de avond gedraaid zullen moeten worden door de medewerkers van Kolewa.

Aanbeveling II:

Volgens de moeders zijn de lessen van Kolewa erg helpend. Toch ontstaat er soms nog een miscommunicatie met het kind, door een tekort aan gebaren of een slechte beheersing van de moeder. Een mogelijkheid zou zijn om de Bahasa Isyarat lessen gescheiden van het kind aan te bieden aan de moeders. Moeders geven aan dat zij niet altijd bij de les kunnen zitten, omdat er te weinig ruimte is of het kind wil de moeder er niet bij hebben. Daarnaast zouden de moeders minder afleiding hebben wanneer de les gescheiden zou zijn van het kind. Het is wederom zo dat er dan meer medewerkers aanwezig moeten zijn om de verschillende groepen les te kunnen geven.

Aanbeveling III:

Er blijkt uit de resultaten van het onderzoek dat er een stigma heerst rond een gehoorbeperking op Bali. Dit komt voort uit de onwetendheid van de geïnterviewde moeders en de omgeving. Het advies zou zijn extra voorlichtingen te geven, zo vroeg mogelijk. Inhoudelijk zouden deze voorlichtingen moeten gaan over wat doofheid is, wat de oorzaak is, maar ook wat het kind wel en niet zal kunnen doen. Het doel is stigma en stress te verminderen bij de leefomgeving van het kind. De consequentie hiervan is dat het Kolewa extra inzet kost om dit te organiseren.

Een presentatie aan de ouders ter motivatie en om de communicatie thuis te stimuleren. Een doof of slechthorend kind heeft net zoveel kansen als een horend kind, mits de mogelijkheden geboden worden en de ouders de beperking van hun kind accepteren en ermee aan de slag gaan.

Om het thuis nog gemakkelijker te maken, produceerden we T-shirts met het gebaren alfabet. De drukkerij wordt gerund door doof personeel, oud studenten van de Yayasan Corti school uit Denpasar.

Thuis communiceren in gebarentaal, een grote wens van Phonica, Nanda, Jesica, Kevin en al die andere dove & slechthorende kinderen

Programma gebarentaal voor ouders in 2020.

Het onderzoek heeft onze verwachtingen en de noodzaak voor actie bevestigd! Stichting Kolewa dient zich in de toekomst nog meer te concentreren op de ouders van dove & slechthorende kinderen. De kinderen communiceren op school en tijdens onze lessen in gebarentaal, thuis valt dat helaas grotendeels weg. De les-uren in combinatie met de kinderen zijn voor de vaders en moeders moeilijk te volgen. Er is behoefte aan een eigen programma voor horende ouders.

Het opzetten van deze lessen zou een zeer positieve wending kunnen geven aan het volledige project. Wanneer er thuis in gebarentaal gesproken kan worden, verbetert dat de band binnen het gezin en voelt het dove kind zich ook thuis helemaal geaccepteerd. Immers er is begrip en er wordt moeite gedaan om hem of haar te begrijpen.

Ons voorstel:

Voor ouders zal het aanleren van gebarentaal meer inspanning vragen dan bij jonge kinderen. Indonesië heeft, als ieder land, een eigen gebaren alfabet. Het verschil met Nederland is dat er met twee handen wordt gebaard. Nadat de eerste vaardigheden zijn aangeleerd, de letters van A tot Z en de meest gebruikte simpele woorden in en om het huis, gaan we verder met rollenspel en korte gesprekken. Hiervoor zullen we gebruik maken van video opnames.

Op beide locaties zullen we gebruik maken van een leslokaal, separaat van de kinderen. Het benodigde lesmateriaal zal bestaan uit: Kolewa gebaren- boeken deel I en II, per les kopieën van het lesprogramma voor die dag en huiswerk opdrachten per les op papier.

Daarnaast vragen we hen thuis regelmatig een rollen-spel tussen ouders onderling voor te bereiden ten behoeve van de video opnames, welke uiteraard geëvalueerd gaan worden tijdens de les. De ouders ontvangen tijdens de eerste les een T-shirt met het gebaren-alfabet. Ze worden gevraagd dit tijdens de lessen te dragen.

Planning:

Locatie Denpasar:

40 weken les op: woensdagavond 19.00 - 21.00 uur
zaterdag middag 15.00 - 17.00 uur

Gegeven door twee gecertificeerde docenten.

Locatie Karangasem:

40 weken les op: zondag ochtend 10 - 12 uur.
Gegeven door twee gecertificeerde docenten.

Benodigd Budget

Onderwerp	IDR	Euro
120 dagdelen ad 4 uren, 2 docenten	66000000	€ 4200,00
Lesmaterialen en video-opnames	15000000	€ 955,00
Locatie-vergoeding en consumpties	16000000	€ 1020,00
Reiskosten Karangasem 40 x	16000000	€ 1020,00
		€ 7195,00

Hulpvraag:

Het bestuur van Stichting Kolewa vraagt financiële ondersteuning vanuit Nederland voor het opzetten en effectueren van het bovenstaande programma. We zien dit als een duurzame ontwikkeling binnen ons totale hulpverlening traject voor dove & slechthorende kinderen op Bali. Indien wij als stichting het gebruik van gebarentaal kunnen bevorderen, zowel binnen de thuissituatie als in het algemeen, zullen kinderen met een hoor-beperking steeds minder uit de toon vallen en "mee kunnen praten".

Dat ene gebaar maakt een enorm verschil! Met ondersteuning van dit nieuw op te zetten programma dragen we allereerst bij tot het levensgeluk van vijftig gezinnen. Door op Bali ruchtbaarheid te geven aan dit programma, in de vorm van publicaties en het geven van voorlichting, zal de groep zich in de toekomst uitbreiden. Eind 2020 zullen wij aan de hand van een evaluatie met het Indonesische team en de betrokken ouders besluiten of er behoefte is aan een vervolg-programma voor deze eerste groep.

Nog immer is in veel landen het hebben van een kind met een handicap stigmatiserend. Ouders op Bali zien dit vaak als een straf voor fouten gemaakt in een eerder leven. Met onze voorlichtingscampagnes en het aanbieden van hulp, willen we diezelfde ouders laten zien dat er wegen zijn om met de handicap van hun kind om te leren omgaan en hen in oplossingen te laten denken.

Gebarentaal als communicatiemiddel binnen en buiten het gezin is daar één van.

Geef een toekomst met een glimlach, maak een gebaar!

Syta Plantinga, voorzitter,
Stichting Kolewa

